

TEISINIŲ RIZIKŲ VALDYMAS ŠIUOLAIKINĖJE PRAMONĖS ĮMONĖJE

Marius Grajauskas
Advokatas, vadovaujantis partneris
2016.10.17 Kaunas

LEADELL

LEADELL

- Verslo teisės advokatų kontorų aljansas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, 60 komandos narių
- Pagrindinės praktikos sritys: bendrovių teisė, teismai ir arbitražai, investuotojų apsauga ir akcininkų ginčai, mokesčių teisė, nekilnojamasis turtas, nemokumas, intelektinė nuosavybė, viešieji pirkimai

LEADELL

PRAMONĖ 4.0. IŠŠŪKIAI

- Bevielio ryšio ir elektroninių tinklų išplėtimas
- Didelės apimties asmens ir techninių duomenų tvarkymas, jų analizė
- Didėja nematerialių objektų (informacijos ir intelektinių sprendimų) teisinės apsaugos poreikis nuo pasisavinimo
- Nematerialaus objekto identifikavimo problema
- Sutartys su darbuotojais ir verslo partneriais
- ES ir valstybių narių reguliavimas ir sankcijos

ASOCIJUOTŲ VERSLO STRUKTŪRŲ ATSAKAS

Europos inžinerinės pramonės asociacija ORGALIME, vienija Europos įmones, veikiančias pramonės sektoriuje, kurių apyvarta 2015 m. siekė daugiau nei 1900 mlrd. EUR:

- Savo nariams rengia ir teikia apibendrintą gerąją praktiką, tipines sutarčių formas įvairiais inžinerinės pramonės aktualiais klausimais;
- Vykdo ES reguliavimo stebėseną ir analizę, teikia informaciją ir nuomonę ES institucijoms dėl formuojamos politikos ir reguliavimo inžinerinės pramonės srityje.

LEADELL

DUOMENŲ APSAUGA

- Poreikis apsaugoti:
 - Įmonės duomenis (gamybos procesai, veiklos rezultatai, receptūra, brėžiniai);
 - Įmonės darbuotojų duomenis (asmens kodas, adresas, šeiminė padėtis, atlyginimas, sveikatos būklė);
 - Įmonės klientų duomenis (pardavimo kainos, apimtis, klientų patikėta informacija).
- ASMENS duomenys ir VERSLO duomenys

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

- Asmens duomenys - bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu - asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai (ADTAĮ 2 str. 1 d.).
- Duomenų tvarkymas - bet kuris su asmens duomenimis atliekamas veiksmas: rinkimas, užrašymas, kaupimas, saugojimas, klasifikavimas, grupavimas, jungimas, keitimas (papildymas ar taisymas), teikimas, paskelbimas, naudojimas, loginės ir (arba) aritmetinės operacijos, paieška, skleidimas, naikinimas ar kitoks veiksmas arba veiksmų rinkinys (ADTAĮ 2 str. 4 d.).

I E A D E I I

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas byloje Nr. Nr. N3-733-06 prieš mobiliojo ryšio bendrovę

Bylos esmė: mobiliojo ryšio operatorius vykdė akciją, kurios metu, surenkant atsitiktiniu būdu sudarytą skaičių seką, buvo skambinama abonentams, klausiama, ar asmuo sutiktų išklaudyti informaciją apie bendrovės siūlomas paslaugas bei, asmeniui sutikus, jam siūloma tapti klientu. Paminėti veiksmai buvo atliekami vieno telefoninio pokalbio metu.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad informacija apie asmens telefono numerį duomenų valdytojui galėjo būti prieinama teisėtai, tačiau jos rinkimas ir panaudojimas tiesioginės rinkodaros tikslais neturint išankstinio abonentų sutikimo vertinamas kaip nesuderinamas su Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 9 skirsnyje „Asmens duomenų tvarkymas ir privatumo apsauga“ nustatytais reikalavimais.

Teismas pripažino, kad **abonento sutikimas naudoti elektroninio ryšio paslaugas tiesioginės rinkodaros tikslu, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnio 1 dalies prasme, turėtų būti gautas iš anksto, o ne tuo pačiu metu panaudojant elektroninių ryšių priemones.**

LEADELL

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA ES

- 2016 m. balandžio 27 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis asmens duomenų apsaugos reglamentas).
- Reglamentas įsigalios nuo 2018-05-06.

BENDRASIS REGLAMENTAS (1)

- Stiprinamos fizinio asmens galimybės kontroliuoti savo asmens duomenis užtikrinant:
 - teisę reikalauti ištaisyti, ištrinti apie fizinį asmenį verslo sukauptus duomenis ir teisę „būti pamirštam“;
 - pareigą verslui, kad fizinių asmenų duomenys gali būti tvarkomi tik turint aiškų fizinio asmens sutikimą;
 - teisę į duomenų perkeliamumą iš vieno paslaugų teikėjo kitam.

BENDRASIS REGLAMENTAS (2)

- ❑ Panaikinama pareiga asmens duomenų valdytojams registruotis Valstybinėje asmens duomenų apsaugos inspekcijoje.
- ❑ Įmonėms, kuriose dirba mažiau kaip 250 darbuotojų, ir kuriose asmens duomenų tvarkymas nėra nuolatinė plataus masto veikla, nereikės turėti asmens duomenų tvarkymo veiklos įrašų – specialių taisyklių ir kitų dokumentų.
- ❑ Stiprinamos asmens duomenų apsaugos institucijos, joms suteikiama teisė bausti įmones už pažeidimus bauda iki 4 proc. nuo pasaulinės visos įmonių grupės apyvartos.

LEADELL

VERSLO DUOMENŲ APSAUGA

- Pagal LAT praktiką, *komercine paslaptimi laikoma informacija, kurią savininkas saugo protingomis pastangomis, pavyzdžiui, fizinėmis, techninėmis, teisinėmis, organizacinėmis ar kitokiomis priemonėmis.*
- Komercine (gamybine) bendrovės paslaptimi gali būti, pvz. technologinės paslaptys, bendrovės gamybos pajėgumai, darbo organizavimas ar atsargų (žaliavų) lygis, informacija apie klientus, informacija apie bendrovės materialaus ir finansinio turto investicijas ir kt.
- Apsaugos terminas: komercinė (gamybinė) informacija saugoma neribotą laiką.
- Verslo duomenys saugomi sutartimis ir vidinėms procedūromis.

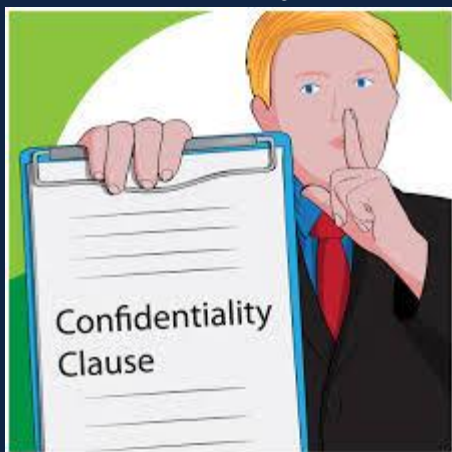
LEADELL

LAT 2012 m. birželio 26 d. nutartis Nr. 3K-3-326/2012 (S)

Ginčas kilo, nes atsakovas E.G., dar būdamas ieškovo UAB Y vadovas, įsteigė konkuruojančią bendrovę UAB Z.

Kasacinio teismo vertinimu, byloje susiklosčiusių faktinių aplinkybių visuma sudarė pagrindą konstatuoti, jog buvo neteisėtai pasinaudota ieškovo komercine ir gamybine paslaptimi ir taip nesąžiningai konkuruota. Teismas padarė tokį sprendimą įvertinęs šias aplinkybes:

- buvusio bendrovės direktoriaus aktyvus dalyvavimas įsteigiant bendrovę,
- perėjimas dirbti į konkuruojantį verslo subjektą, kur sudaromos sąlygos pasinaudoti dėl darbo ieškovo bendrovėje turima konfidencialia informacija,
- ieškovo bendrovės apyvartos kritimas,
- sandorių su tais pačiais klientais sudarymas ir pan.

LEADELL

VERSLO DUOMENŲ APSAUGA ES

- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto gavimo, naudojimo ir atskleidimo Nr. 2016/943. Įsigalios nuo 2018.06

Direktyva siūloma:

- Apibrėžti visoms ES valstybės narėms bendrą komercinių paslapčių sąvoką.
- Nustatomas sutrumpintas 6 m. ieškinio senaties terminas ieškiniams pateikti.
- Nurodomi teisėto/neteisėto komercinių paslapčių gavimo, naudojimo ir atskleidimo atvejai.
- Numatomos laikinosios apsaugos ir prevencinės priemonės (laikinais nutraukti komercinės paslapties naudojimą, sulaukyti prekes, užkirsti kelią jų pateikimui į rinką).

I E A D E I I

REKOMENDACIJOS VERSLUI

Siekiant apsaugoti komercinę (gamybinę) informaciją rekomenduojama imtis šių priemonių:

- ❑ Apibrėžti, kokia informacija laikoma komercine (gamybine) paslaptimi, - sudaryti bendrovės komercinių paslapčių sąrašą, kurį patvirtintų bendrovės valdyba ar direktorius;
- ❑ Su patvirtintu komercinių paslapčių sąrašu pasirašytinai supažindinti darbuotojus, kuriems šios paslaptys gali būti žinomos atliekant pavestas darbo funkcijas;
- ❑ Su darbuotojais, kuriems dėl darbo funkcijų paslaptys gali būti žinomos, sudaryti konfidencialumo sutartis, kuriose nustatyti konfidencialumo įsipareigojimą ir po darbo sutarties nutraukimo, baudas už konfidencialios informacijos atskleidimą;
- ❑ Sudaryti konfidencialumo sutartis su verslo partneriais, kurie dėl bendrų projektų tam tikrą laiką disponuos bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi;
- ❑ Įmonėje kuriant inovatyvius intelektinius sprendimus, iš anksto raštu aiškiai susitarti su kuriančiais darbuotojais, kam priklausys nuosavybės teisė į sukurtus intelektinius sprendimus.

LEADELL

Lietuvos apeliacinio teismo 2009-10-28 sprendimas, priimtas civilinėje byloje M.B. v. AB „X“ Nr. 2A-11/2009

Ieškovas M. B. kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovui AB „X“ dėl 399 355, 57 Lt autorinio honoraro priteisimo. Ieškovas su kitais bendraautoriais 1994 m. rugsėjo 5 d. su atsakovu sudarė sutartį Nr. 2 dėl terminio krekingo reaktoriaus, kuris buvo patentuotas.

Sutartyje nurodyta, kad išradimo valdytojais bus laikomos sutarties šalys, o išradimo autoriams AB „X“ privalės išmokėti lygiomis dalimis autorinį honorarą, lygų 25 procentams nuo pelno, gauto panaudojus išradimą per visą patento galiojimo laiką. Išradimas buvo įdiegtas 1994 m., tačiau AB „X“ už naudojimąsi išradimu ieškovui autorinį honorarą išmokėjo tik už 1995 metus.

Teismas nusprendė, kad patentuoto išradimo įdiegimas ir panaudojimas atsakovo AB „X“ gamybinėje veikloje davė 10 329 022,20 Lt ekonominį efektą, todėl vadovaujantis išradimo autorių ir AB „X“ susitarimais ieškovas turi teisę gauti iš atsakovo atlyginimą už šią naudą.

LEAD ELL

MOBILIOSIOS PROGRAMĖLĖS

- Mobilioji programėlė (Apps) - taikomoji programinė įranga, skirta išmaniesiems telefonams, plašetiniams kompiuteriams ir kitiems mobiliems įrenginiams.
- Tai – autorių teisių objektas.
- Pagal ATGTAJ 13 str. autorių teisės į literatūros, mokslo ir meno kūrinį atsiranda jį sukūrus.
- Registracija nebūtina įgyti autorių teises, tačiau, sprendžiant ginčą dėl autorių teisių pažeidimo, dažnai iškyla klausimas, ar asmuo yra kūrinio autorius.
- Prior in tempore potior in jure (pirmesnis laike, stipresnis teisėje).

LEADELL

MOBILIOSIOS PROGRAMĖLĖS

- Nuo 2000 m. Lietuvoje kompiuterinių programų ir duomenų bazių registraciją tvarko asociacija „INFOBALT“.
- ✓ Kompiuterių programų nuosavybės teisės, autorystės patvirtinimas;
- ✓ Produkto registracija;
- ✓ Pažymėjimo išdavimas.

LEADELL

AČIŪ! KLAUSIMAI?

MARIUS
GRAJAUSKAS

Advokatas, vadovaujantis partneris

Tel. Nr.: +370 6826 6934

El. paštas: marius.grajauskas@leadell.lt

leadell.com

LEA D E L L